

RTU studiju kurss "Tulkošanas metodika un prakse: spāņu val I"

0L000 Liepājas akadēmija

Vispārējā informācija

Kods	LA1281
Nosaukums	Tulkošanas metodika un prakse: spāņu val I
Studiju kursa statuss programmā	Obligātais/Ierobežotās izvēles
Atbildīgais mācībspēks	Linda Gaile - Nozares speciālists (doktorants)
Apjoms daļās un kredītpunktos	1 daļa, 3.0 kredītpunkti
Studiju kursa īstenošanas valodas	LV
Anotācija	Studiju kurss "Tulkošanas metodika un prakse: spāņu val I" sniedz teorētisku ieskatu tulkojumzinātnē un praktisku ievadu tulcotāja darba praksē, uzsverot ne tikai translatoģijas, avotvalodas, bet arī mērķvalodas lingvistiskos aspektus, turklāt avotkultūras un mērķkultūras specifiskās nianšes un starpkultūru atšķirības, ar kurām nākas saskarties, tulkojot dažāda satura, dažādu nozaru un dažāda veida tekstus.
Mērķis un uzdevumi, izteikti kompetencēs un prasmēs	Studiju kursa mērķis ir apgūt teorētiskās zināšanas un praktiskās iemaņas dažādu tekstu (informatīvu, ekspresīvu un aprakstošu tekstu, literāru, akadēmisku, žurnālistikas tekstu u.c.) tulkošanā no spāņu valodas latviešu valodā. Studiju kursa uzdevumi: 1) Gūt izpratni par stilistiskām niansēm, gramatiku un avotkultūras un mērķkultūras atšķirībām; 2) Izprast avotvalodai un mērķvalodai specifiskām tekstuālām konvencijām.
Patstāvīgais darbs, tā organizācija un uzdevumi	Teorētiskās literatūras patstāvīga apguve, glosāriju izstrāde, tekstu analīze un tulkošana.

Literatūra	Obligātā / Obligatory: 1. Hurtado, Albir Amparo (2011). Traductología y traducción. Introducción a la traductología. Cátedra. 2. Matos, Morgana Aparecida de, Schurster, Karl. Traducción y paratraducción. Manipulaciones ideológicas y culturales. Berlin, Boston: De Gruyter, 2024. 210 pp. 3. Moya, Virgilio. Nombres propios: su traducción. Universidad de las Palmas de Gran Canaria. Revista de Filología de la Universidad de La Laguna, n.o 12(1993), 233-247. 4. Placinska, Alla. Spāņu īpašvārdu atveides problemātiskie jautājumi. Valodas prakse: vērojumi un ieteikumi. Populārzinātnisko rakstu krājums Nr. 15/2020. Rīga: Latviešu valodas aģentūra, 2020. 36.-48. lpp. 5. Stilis, Jānis. Tulkojumzinātnes jautājumi. Teorija un prakse. Ventspils: Ventspils Augstskola, 2009. 264. lpp. ISBN 978-9984-648-05-7 6. Stile, Aija; Veckrācis, Jānis. Tulkojumu redakcionālā pilnveide. Mācību līdzeklis. Ventspils: Ventspils Augstskola, 2021. ISBN 978-9934-607-00-4 7. Zauberga, Ieva (2016). Tulkošanas teorija profesionāliem tulkiem un tulkotājiem. Tulkojums latviešu valodā (Theoretical Tools for Professional Translators). LU HZF, Sastatāmās valodniecības un tulkošanas nodaļa. Papildu / Additional: 1. Čestermens, Endrū (2019). Tulkošanas mēmi. Ideju izplatīšanās tulkošanas teorijā. Papildinātais izdevums. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds. 280 lpp. ISBN 978-9934-18-460-4. 2. Cabré, María Teresa (2006). La terminología en el siglo XXI: contribución a la cultura de la paz, la diversidad y la sostenibilidad. IX Simposio Iberoamericano de Terminología, RITERM04. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra. 3. Cabré, María Teresa (2000). El traductor y la terminología: necesidad y compromiso. Panace@ Vol. 1, No. 2. Diciembre, 2000. 4. Flotova, Luīze fon. Tulkojums un dzimte: tulkošana feminismā laikmetā. Tulkojuši Dens Dimiņš, Dace Strelevica-Ošiņa. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2021. 192 lpp. 5. Gaile, Linda (2005). Tulka kompetences apjoms. Sastatāmā un lietišķā valodniecība. Zinātniskie raksti, XIII. Rīga: Moderno valodu fakultāte, Sastatāmās valodniecības un tulkošanas nodaļa. 40.-52. lpp. ISBN 9984-30-083-8 6. Newmark, Peter (2010). Manual de traducción. Madrid: Cátedra. 365 lpp. ISBN: 978-84-376-1091-7. 7. Mizūne, Sabīne (2020). Spāņu valodas īpašvārdu atveides grūtības latviešu valodā. Ventspils: Ventspils Augstskola. 8. Ortega y Gasset, José. Miseria y Esplendor de la Traducción. Obras Completas, Tomo V, Madrid: Revista de Occidente, 1937, 1947. Traducción, Scientia Traductionis, n.13, 2013. Disponible en: http://dx.doi.org/10.5007/1980-4237.2013n13p5. 9. Placinska, Alla. Latviešu literatūra spāņu valodas tulkojumos: konceptuālie jautājumi. Latviešu valoda kā tulkojumvaloda. Rakstu krājums. Redkolēģija: Andrejs Veisbergs, Gunta Ločmele, Nijole Maskaliuniene, Jānis Sīlis. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2021. 206.lpp. 10. Veisbergs, Andrejs. Tulkojumi latviešu valodā. 16. – 20. gadsimta ainava. Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2022. 264 lpp. Citi informācijas avoti / Other sources of information: 1. Diccionario de la lengua española. Madrid: Real Academia Española. Disponible: https://dle.rae.es/ 2. Latviešu valodas skaidrojošā vārdnīca [tiešsaiste]. Pieejams: https://tezaurs.lv/ 3. Nacionālā enciklopēdija. Latvijas Nacionālā Bibliotēka [tiešsaiste]. Pieejams: https://enciklopedija.lv/ 4. Sendebars, Revista de Traducción e Interpretación. Granada: Universidad de Granada. Disponible: http://revistaseug.ugr.es/index.php/sendebars 5. Vārdnīcas / Dictionaries [tiešsaistē / online]: * http://www.wordreference.com/es/ * http://www.fundeu.es/ * http://cvc.cervantes.es/trujaman 6. Diccionario multilingüe WORDREFERENCE. Disponible: www.wordreference.com 7. Tiešsaistes daudzvalodu vārdnīca. Diccionario Reverso. www.reverso.net. 8. Garnacho Lopez, Pilar; Martín Acosta, Lola. Diccionario de DUDAS del estudiante de español como lengua extranjera. Madrid: SGEL, 2014. 189 pág. 9. Personvārdu atveide. Tiešsaistes avots, pieejams: www.personvarduatveide.lv
Nepieciešamās priekšzināšanas	Latviešu valoda C1/C2 līmenī, Spāņu valodas zināšanas B1 līmenī (gramatikas, teksta analīze, ortogrāfija/fonētika, komunikācija, stilistika un leksika), Spāniski runājošo valstu kultūras studijas, Latvijas kultūras un literatūras studijas.

Studiju kursa saturs

Saturs	Pilna un nepilna laika klātienes studijas		Nepilna laika neklātienes studijas	
	Kontakt stundas	Patstāv. darbs	Kontakt stundas	Patstāv. darbs
1. Ievads tulkojumzinātnē, tulkošanas praksē un tulkošanas procesā	2	4	0	0
2. Tulkošanas process kā starpkultūru komunikācijas veids Eiropas daudzvalodības kontekstā.	4	6	0	0
3. Tulkotāja profils, tulkotāja darba materiāli un tehniskais aprīkojums: vārdnīcas, glosāriji, enciklopēdijas, bibliotēkas, datubāzes, resursi globālajā tīmeklī.	4	6	0	0
4. Teksts kā tulkošanas objekts. Avotteksta (AT) lasīšana, izpratne, tā kritiska analīze un tulkošana.	4	8	0	0
5. Tekstu veidi, tulkošanas veidi un metodes (técnicas de traducción). Avotteksta (AT) un mērķteksta (MT) līdzības un atšķirības.	4	6	0	0
6. Tulkošana un kultūras aspekti – starpkultūru komunikācijā.	4	6	0	0
7. Vienkāršu tekstu analīze un tulkošana.	4	6	0	0
8. Informatīvu un žurnālistikas tekstu struktūra, analīze un tulkošana.	2	4	0	0
9. Tulkojamības izaicinājumi: leksika (dialekti, valodas varianti, sarunvaloda), frazeoloģija (metaforas, vārdu spēles, sakāmvardi), avotkultūras un mērķkultūras specifiskās nianšes, viltus draugi un metalingvistiskie elementi.	4	6	0	0

Kopā:	32	52	0	0
-------	----	----	---	---

Sasniedzamie studiju rezultāti un to vērtēšana

Sasniedzamie studiju rezultāti	Rezultātu vērtēšanas metodes
ZINĀŠANAS: 1. Ir izpratne par galvenajām teorētiskajām atziņām tulkojumzinātnē un tulkošanas praksē, tulkošanas veidiem un paņēmieniem. 2. Apgūst pamatterminoloģiju tulkojumzinātnē. 3. Ir izpratne par teksta veidiem, tulkošanas procesu un tulkošanas darba struktūru. 4. Ir zināšanas par dažāda veida uzziņu avotiem, tulkotāja darbam nepieciešamajiem darba materiāliem. 5. Zināšanas par avotkultūras (AK) un mērķkultūras (MK) atšķirībām un to saistību ar tulkošanas darbu. 6. Izprot CAT rīku izmantošanu tulkošanas procesa laikā, kā arī mašīntulkošanas piedāvātajām iespējām.	1) aktīvs darbs nodarbībās; 2) glosārija izveide; 3) patstāvīgi veikta teksta analīze pirms tulkojuma veikšanas; 4) patstāvīgi veikti tekstu tulkojumi; 5) eksāmens.
PRASMES: 1. Izprot atšķirības starp teksta veidiem reģistra, stila, sintakses un leksikas ziņā. 2. Prot izmantot tulkošanas darbam nepieciešamos avotus, piemēram, datubāzes, vārdnīcas, glosārijus, enciklopēdijas, u.c. darba materiālus. 3. Apzinās tulkošanas procesa laikā radušās grūtības un prot rast atbilstošus risinājumus. 4. Prasme noteikt problemātiskus elementus avottekstā (piemēram, terminus, nosaukumus, avotvalodai un avotkultūrai raksturīgus elementus, frazeoloģiskās vienības) un izmantot atbilstošus paņēmienus to tulkošanai. 5. Prot pamatot savu tulkojumam pielietoto izvēli un savu viedokli. 6. Prot pielietot esošās vadlīnijas spēņu valodas personvārdu, toponīmu atveidei latviešu valodā.	1) aktīvs darbs nodarbībās; 2) glosārija izveide; 3) patstāvīgi veikta teksta analīze pirms tulkojuma veikšanas; 4) patstāvīgi veikti tekstu tulkojumi; 5) eksāmens.
KOMPETENCES: 1. Spēj tulkot dažāda satura tekstus un teksta veidus (informatīvus, aprakstošus, tūrisma tekstus, žurnālistikas, literārus, populārzinātniskus un zinātniskus tekstus, audiovizuālus u.c.) 2. Zina sameklēt un izmantot tulkotāja darbam nepieciešamo informāciju (terminoloģijas avotus, stila nianšes, vārdu lietojumu u.c.), kas svarīga precīzai teksta tulkošanai. 3. Spēj izvērtēt automatizēta (mašīntulkošanas piedāvāta) tulkojuma kvalitāti. 4. Spēj atrast un labot kļūdas savā tekstā ar tiešsaistē pieejamiem un piedāvātiem mašīntulkošanas rīkiem.	1) aktīvs darbs nodarbībās; 2) glosārija izveide; 3) patstāvīgi veikta teksta analīze pirms tulkojuma veikšanas; 4) patstāvīgi veikti tekstu tulkojumi; 5) eksāmens.

Studiju rezultātu vērtēšanas kritēriji

Kritērijs	% no kopējā vērtējuma
Aktīva dalība praktiskajās nodarbībās	30
Praktisku darbu izpilde (glosārija izveide, teksta analīze pirms tulkošanas, tulkojumu veikšana no spēņu valodas latviešu valodā)	40
Eksāmens	30
Kopā:	100

Studiju kursa plānojums

Daļa	KP	Stundas			Pārbaudījumi		
		Lekcijas	Prakt d.	Laborat	Ieskaite	Eksām.	Darbs
1.	3.0	16.0	16.0	0.0		*	